

ACTIEPLAN

**ROTTERDAM
UIT DE
SCHULDEN**

**Auteurs: Aart van Zevenbergen
Josine Strörmann**

Rotterdam, februari 2018

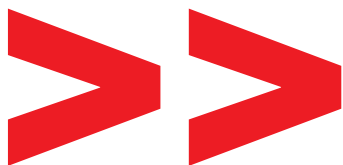
SP

SCHULDEN IN ROTTERDAM: GROOT PROBLEEM, NAUWELIJKS OPLOSSINGEN

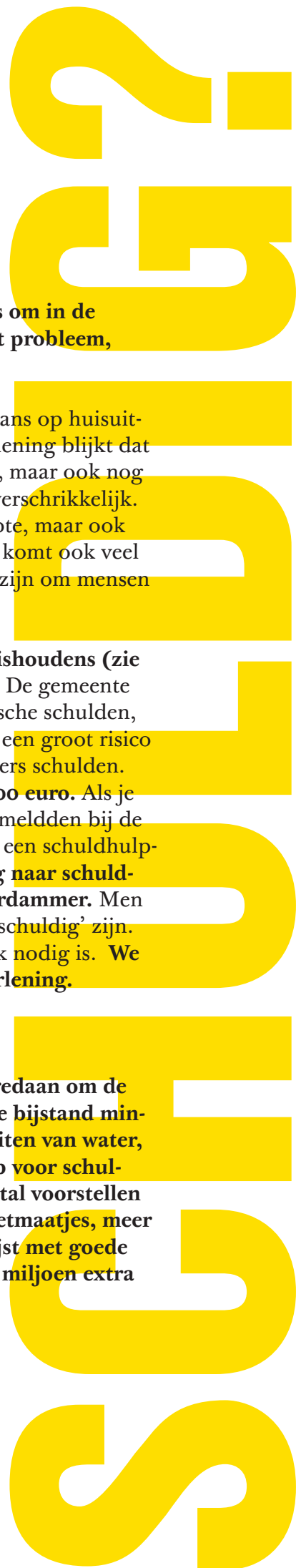
De helft van Rotterdammers met een laag inkomen loopt kans om in de schulden te komen, en 30% staat al in de min. Dat is een groot probleem, ook wat betreft maatschappelijke kosten.

Gezinnen worden afgesloten van energie en/of water en lopen kans op huisuitzetting. Uit allerlei onderzoek en uit de praktijk van de hulpverlening blijkt dat het vooral voor kinderen erg slecht is om niet alleen in armoede, maar ook nog in schulden op te groeien. De stress waarin mensen verkeren is verschrikkelijk. Mensen met schulden hebben niet alleen last van financiële krapte, maar ook van krapte in hun hoofd. In gezinnen met financiële problemen komt ook veel meer huiselijk geweld voor. Dat zou alleen al een reden moeten zijn om mensen echt te helpen met hun schulden.

85% van de Rotterdammers met een laag inkomen, 42.000 huishoudens (zie de cijfers), komen in aanmerking voor budget- of schuldhulp. De gemeente roept al jaren dat er 27.000 Rotterdammers zijn met problematische schulden, maar dat zijn er meer, en nog vele andere Rotterdammers lopen een groot risico op flinke schulden. In sommige wijken heeft 80% van de bewoners schulden. **De gemiddelde schuld bij klanten van de Kredietbank is 50.000 euro.** Als je dan ziet dat in 2016 slechts 5.238 mensen met schulden zich aanmeldden bij de Vraagwijzer, en dat maar 2.240 mensen daarvan gestart zijn met een schuldhulpverleningstraject, dan zie je dat er werk aan de winkel is. **De weg naar schuldsanering is nu veel te ingewikkeld, en eist te veel van de Rotterdammer.** Men gaat te veel uit van het idee dat mensen met schulden ook echt 'schuldig' zijn. Wij zijn het daar niet mee eens en denken dat een andere aanpak nodig is. **We hebben daarom een tienpuntenplan voor goede schuldhulpverlening.**

De afgelopen jaren hebben we al veel voorstellen gedaan om de schuldhulp in Rotterdam te verbeteren. Bijzondere bijstand minder vaak in de vorm van een lening, niemand afsluiten van water, een pilot voor jongeren met schulden en extra hulp voor schulden voor de bewoners van de Beverwaard. Een aantal voorstellen werden ook aangenomen: extra geld voor de budgetmaatjes, meer nadruk op individuele schuldhulpverlening, een lijst met goede bewindvoerders op de site van de gemeente en een miljoen extra voor schuldhulp bij de welzijnsinstellingen.

INKOMEN EN BESTEDING ARME ROTTERDAMMERS (2016)

Rotterdam heeft 630.000 inwoners in 325.000 huishoudens.
21% van de Rotterdammers, 137.340 personen zijn minderjarige kinderen.

(bron: Rotterdam.buurtmonitor.nl)

15,3% van deze huishoudens heeft een laag inkomen, **49.725 huishoudens**.
7,3% heeft een zeer laag inkomen, **23.725 huishoudens**.

Een kwart van deze groep heeft inkomen uit werk, de rest leeft van een uitkering.

8,9% van de groep lage inkomens bestaat uit minderjarige kinderen.

Van de huishoudens met een laag inkomen kan 55,6% precies rondkomen, die **27.647 huishoudens** houden dus niets over om te sparen.

29,9% komt elke maand acuut tekort en moet dus zijn spaargeld aanspreken of schulden maken. Die laatste groep bestaat dus uit **14.867 huishoudens**.

Tezamen 85%, oftewel 42.000 huishoudens.

Hoe ziet dat er in de praktijk uit:

86% van die groep met een laag tot zeer laag inkomen moet behoorlijk wat dingen laten:

- 75% kan geen onverwachte uitgaven opvangen;
- 70% kan geen versleten meubels vervangen;
- 62% kan niet een weekje op vakantie;
- 59% kan niet regelmatig nieuwe kleding kopen;
- 35% is niet in de gelegenheid om vrienden of familie te eten te vragen bij hen thuis;
- 15% kan het huis niet goed verwarmen;
- 14% kan niet eens om de dag een warme maaltijd met vis, kip of vlees betalen.

(bron CBS, Armoede en sociale uitsluiting 2018)

ONZE PLANNEN VOOR EEN SCHULDENVRIJ ROTTERDAM

1 Zo snel mogelijk ingrijpen; onvoorwaardelijk, snel en direct helpen

Als iemand zich meldt met schulden, moet er binnen een week een afspraak komen met een schuldhulpverlener. Die pakt de burger bij kop en staart en gaat na de intake een diagnose stellen en besluiten of schuldsanering mogelijk is. Zo niet dan gaat de hulpverlener sowieso aan de slag om de situatie stabiel te krijgen. Ook mensen die al eerder in een schuldhulptraject zaten, worden geholpen. Niemand wordt op voorhand uitgesloten van hulp. Bij dreiging van uithuiszetting, afsluitingen of loonbeslag krijgt iemand binnen een dag een afspraak. Binnen vier maanden zorgen we voor een stabiele situatie en besluit de hulpverlener samen met de klant of het mogelijk is om aan schuldsanering te beginnen. De hulpverlener stuurt de klant zo nodig door naar huisarts, welzijn of wijkteams als er meer aan de hand is dan alleen schulden. Ook kan doorverwezen worden naar nog wat extra hulp zoals de budgetmaatjes.

2 Hulp in de buurt met een lage drempel

In elke wijk moet budgetteerhulp en schuldhulp aanwezig zijn. Het moet duidelijk zijn waar je je kunt melden bij vragen over je financiën. Je moet ook anoniem een vraag kunnen stellen. Schuldhulp dichtbij de mensen waar het om gaat. Er komt veel meer ondersteuning om financieel op orde te komen, via welzijn, wijkteams, budgetmaatjes en andere instanties. Ook vrijwilligers kunnen daarbij een rol spelen.

3 Eigen budgetten voor wijken

In elke wijk moet er direct beschikbaar geld zijn om direct zogenaamde brandjes te blussen. Soms kan een eenmalige betaling het verschil maken tussen een oplosbare en een onoplosbare schuldensituatie. Dit budget kan er komen door een samenwerking tussen fondsen (bijvoorbeeld het Fonds Bijzondere Noden) en uitbreiding van het al bestaande maatwerkbudget van de gemeente.

4 Samenwerking

De gemeente gaat samenwerken met zorginstanties, huisartsen, politie, woningcorporaties, zorgverzekeraars, energieleveranciers, Evides maar ook met sociale deurwaarders en bona fide bewindvoerders om schulden te kunnen voorkomen en aanpakken. Ook houdt de gemeente zo goed mogelijk contact met kredietverstrekkers, en dringt aan op een sociale manier van incasseren en op tijd aan de bel trekken zodat de schuld niet nog hoger wordt.

5 Schuldenombudsman

Rotterdam gaat een Schuldenombudsman aanstellen. Die krijgt als taak het versterken van de positie van de Rotterdammers met schulden en het ingrijpen en bemiddelen bij misstanden. De Schuldenombudsman staat open voor klachten en vragen van burgers maar ook van hulpverleners. De Schuldenombudsman rapporteert rechtstreeks aan de gemeenteraad bij misstanden en doet aanbevelingen.

6 Kennis en ervaringen delen

In elk gebied komt een armoedeplatform, dat zorgt voor een goede communicatie en samenwerking tussen hulpverleners, gemeente, burgers en het wijknetwerk. Dit om te voorkomen dat niet de ene hand helpt en de andere hand mensen in de problemen brengt. Dit platform geeft informatie over inkomensondersteuning van de gemeente, en licht mensen voor over de financiële kant van zaken als scheidingen en kinderen die 18 jaar worden. Er komt een kennis- en adviescentrum voor armoedebestrijding en schulden, waar de armoedeplatforms gebruik van kunnen maken.

7 Aparte aanpak jongeren

Voor jongeren komt er de mogelijkheid om hun schulden op te laten kopen door de gemeente, en dan via een traject op maat de schulden af te lossen. In ruil daarvoor moeten jongeren actief aan hun toekomst werken, door aan het werk of naar school te gaan, of in elk geval aan hun problemen te werken.

8 Incassokosten terugbrengen, het vrij te laten inkomen respecteren

Veel schulden worden nodeloos hoog door te hoge incassokosten. De gemeente blijft bij het Rijk lobbyen om betere regels. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door op een sociale manier te incasseren en zich bij incasso te houden aan het vrij te laten bedrag, zodat er nog wat geld overblijft om van te leven. De gemeente verstrekt een keurmerk aan kredietverstrekkers als zij goed meewerken. Daarmee kunnen zij laten zien een bona fide bedrijf te zijn.

9 Langere looptijd schuldsanering

Het moet mogelijk worden, als het de burger past, om in vier of vijf jaar, in plaats van drie jaar, door de schuldsanering te komen. Dan duurt het weliswaar langer voor dat alles klaar is maar is er meer te besteden tijdens de schuldsaneringsperiode. Dat kan vooral voor gezinnen met kinderen heel fijn zijn.

10 Hulpverleners trainen in moderne methodieken

Iedereen, van Vraagwijzerpersoneel tot vrijwilliger, moet een training krijgen in de moderne methodieken van het begeleiden en aanpakken van mensen met schulden. Die methodieken gaan er van uit dat mensen met financiële problemen (tijdelijk) geestelijk wat minder functioneren, door 'krapte' in hun hoofd door alle zorgen. En dat kortetermijndenken, als het gaat om financiële besluiten, een manier van overleven is, en geen onwilligheid of gebrek aan motivatie voor schuldhulp.

**BESTRIJD
ARMOEDE
NIET DE
ARMEN**

SP

SOCIAAL DIVERS DUURZAAM